

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/98

Karar No : 1981/393

OZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olayla ilişkin bulunmakla beraber,1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddelerindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Osman Aydoğan Uğurlu, Ahmet Bukan, M. Suphi Gökmen.

O L A Y : Çankırı Endüstri Meslek Lisansı'nde öğretmen olan yakınıcılar,16.11.1979 günü Ankara'ya gitmek için otogarda otobüse binecekleri sırada, sanık Osman Aydoğan'ın yanında dört kişi olduğu halde yakınıcıların yanına gelerek onlardan Şükrü ile konuşup, "Ankara'ya gidiyor musunuz ? Gidin ve bir daha Çankırı'ya dönmeyin, dönerseniz Allah ne veriyse o olsun" diye tehdit ettiği, Ankara'ya giden yakınıcılardan ikisinin 18.11.1979 günü tekrar Çankırı'ya geldikleri, otobüsten indiklerinde, yedi kişilik bir gurubun önlerine çıkarak "Nasıl geldiyse o şekilde öylece geri gideceksiniz." dedikleri, yalvaran müstekilere, sanıkların "Sizi tararız" diyerek tehdit ettikleri, onları zorla otogara sokarak bilet aldırıp, Ankara'ya gönderdikleri, aynı gün Ankara'dan Çankırı'ya gelen öteki yakınıcıların 6-7 kişilik bir grup tarafından tehdit edilip, pa ile kovalandığı, böylece sanıkların, gayrimesru surette ideolojik ve siyasi maksatla bir çok kişi ile birlikte kişi hürriyetinden mahrum etmek için cebir kullanma, cürüm işlemek için teşekkül meydana getirme, suçunu işledikleri iddiasıyla Çankırı Savcılığı'na sanıkların, eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 188/1.,188/3.,179/1-2-3.,313/1. ve 80. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

Çankırı Ağır Ceza Mahkemesi,24.6.1980 gününde,1979/123-1980/52 sayılı ile; Sanıklara atılı suçların ideolojik ve siyasal amaçla işlendiği,sıkıyönetim ilânına neden olan suçların bulunduğu,1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddelerine göre mahkemelerinin görevsiz olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi,10.12.1980 gününde, 1980/1761 sayılı ile : Sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından önce işlendiği,1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/a-b maddelerinde belirlenen süre ve bağlantı koşullarını içermeyen, vada Ağır Ceza Mahkemesinin görevli olduğu kanısına varıldığı ileri sürerek,görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Mahkememiz'e başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü,Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığında,Fethi Özdural,İsmail Oğuz,Şeref Tolunç,Orhan Erdem,Servet Tüzün ve Orhan Ertoşun'un katılmalarıyla yaptığı 22.6.1981 günlü top

lantıda, geçici raportör, Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görüldüğü yolundaki düşünce yazıları okandıktan; toplantıya, Askeri Yargıtay Başsavcısına katılan Yardımcı Yavuz Öğüt'ün aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp, düşünüldü :

Sanıklara atılı suçlar, Çankırı İli'ni de kapsamına alan ve 12.9.1980 günü ilân olunan sıkıyönetimden önce, 16.11.1979 ve 18.11.1979 günlerinde işlenmiştir.

Dosya içeriğine göre, sanıklar sağ ve ülkücü görüşe, öğretmen olan yakınıcılar ise sol görüşe sahiptirler. Sanıklarla yakınıcılar arasında, suçun işlenmesini gerektiren özel ve kişisel bir neden bulunmamaktadır. Şu hale göre suç, görüş ayrılığından kaynaklanan ideolojik amaçlı suçlardandır. Bu itibarla, anılan suçlar Millî Güvenlik Konseyi 7 sayılı kararının 4. maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmamaktadır.

Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin suçlara, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılabilmesi için anılan suçların, sıkıyönetim ilânından önceki üç ay içinde işlenmesi veya sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içinde bağlantılı bulunması gerekir. Oysa, sanıklara atılı suçlar, sıkıyönetim ilânından üç aydan çok önce işlendiği gibi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde bağlantılı olduğu hususunda dosyada hiçbir kanıt bulunmadığından, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesinde öngörülen süre ve bağlantı koşulları gerçekleşmemiştir.

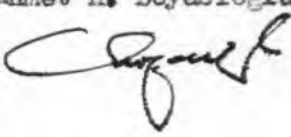
Şu hale göre davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

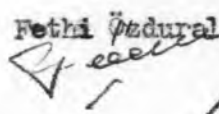
Açıklanan nedenlerle, Çankırı Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

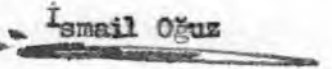
.../...

h

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, nedenle Çankırı Ağır Ceza Mahkemesi'nin 24.6.1980 günlü, esas 1979/123, karar 1980/52 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 22.6.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

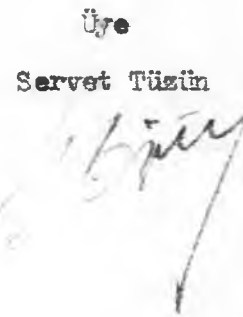
Başkan
Ahmet H. Boyacıoğlu


Üye
Fethi Fedural


Üye
İsmail Oğuz


Üye
Şeref Tolungüç


Üye
Orhan Erdem


Üye
Servet Tüzün


Üye
Orhan Ertoşun